

A SZENTATYA ÉS A SZENTÉV

König bécsi bíboros az 1975-ös szentévre visszatekintve kijelentette: a századok folyamán minden szentév az Egyház életerejének és életérzésének kifejezője volt, ugyanakkor pedig mindig erősebb ösztönző magának az Egyháznak. Különösen állíthatjuk ezt a legutóbbiról. A hangsúlyeltolódás világos. Az Egyház bensőségesedésének folyamata az eddiginél erősebben érvényre juttatta a lelki vonásokat. — A szentév jellegzetességét a mindenkori pápa személyisége is adja.

Az elmúlt évben ismételten jártam Rómában, és különböző alkalmakkor láttam VI. Pált. Így azt hiszem, elmondhatom, hogy éppen ez a pápa olyan mértékben nyomta rá bélyegét a szentévre, mint talán még egy elődje sem.

Azt mondják: VI. Pál pápa nem imponáló főpapi egyéniség, mint XII. Pius, az 1950-es szentév pápája. Nincs meg benne — XXIII. János adománya sem, hogy természetes szívéllyességgel nyerje meg az emberek szívét.

A maga idejének és a maga egyházának pápája: egy aggodalmakban vergődő koré és egy szenvedő világé. Mindenekelőtt a szolgálat pápája.

A kor szorongása az övé is, az Egyház baja az övé is. Testvére kora embereinek, a szorongó, szenvedő és kételkedő embereknek: testvér odaadásában, végsőkig való kiüresedésében, abban, hogy velük érez és velük akarja hordani gondjaikat.

Talán nem adatott meg neki a nagy uralkodói gesztusok adománya, sem a közvetlen természetességé. De egészen nagy a pápa ott, ahol lehetőségeinek határához ér, és próbál túlhágni rajtuk. Amikor tartózkodóan és egy kicsit vonakodva kitarja a karját, mindenki érzi, aki csak egyszer is látta: ez az ember oda akarja adni magát testvéreiért.

VI. Pál pápa nem robusztus testi erejű és egészséges valaki. Amit ebben az évben a fizikumából kikényszerített, sokkal több, mint amit megkívánhatunk egy embertől:

majd mindennap zarándokokat fogadott,
majd mindennap beszélt velük,
a lehetőséghez képest minden csoporthoz anyanyelvén próbált szólni,
és próbált sajátos problémáikra kitérni.

Ez az ember nem kímélte magát. Nem fősvénykedik magával, hanem naponta elpazarolja magát.

VI. Pál pápa sokat adott. De azt hiszem, sokat kapott is.

A Rómát az év folyamán felkereső milliónyi zarándok szerető vonzódása, a felé áradó tisztelet és bizalom bizonyára megerősítette, vigaszt nyújtott

neki egy-egy keserű órában, bizakodásra készítette, ha olykor súlyosan ránehezedett a világ folyása és az Egyház sorsa ebben a világban.

Milliónyi ember jött ebben az esztendőben Rómába. Legtöbbször kisebb-nagyobb csoportokban. Nem tömegfelvonulások alakjában, nem nemzeti presztizst fitogtató zárandoklatokban, hanem kisebb, áttekinthető csoportokban. Ilyen esetben bizonyosan a vallásos élmény áll előtérben.

A tömeges utazások korában a szentév is abba a veszélybe kerülhet, hogy a tömegturizmus örvényébe sodródik. Azt hiszem, elmondhatjuk, hogy az 1975-ös szentév messzemenően kikerülte ezt a veszedelmet.

A szentév nem a látványosságok éve volt, hanem lényegében a találkozásé. Emberek találkozása, akik Rómában testvért ismertek föl egymásban: testvérek a közös hitben, mint a közös szülői ház, az Egyház gyermekei. És ez az év a pápával való találkozás éve is volt az emberek számára.

A Rómába érkező milliók között — hogy is lehetne másképpen — bizonyára voltak szkeptikusok is, akik fenntartásokat őriztek magukban éppen ezzel a pápával szemben. Hiszen bizonyos egyoldalú hírverés mint a maga módján értelmezett „Humanae vitae” pápáját állította eléjük. És jónéhány beszélgetésből tudom: ezek közül sokan úgy tértek vissza, hogy más lett a benyomásuk, más lett a képük a pápáról.

Ez a pápa bizonyosan nem „Übermensch”, nem egy olyan intézmény tömjénfelhőkbe burkolt megszemélyesítője, amely „dicsóséggel teli ház”-ként képzelet el magát. (Célzás egy közismert német egyházi énekre. Ford.) Ez a pápa: küzdő ember, egy önmagával küzdő egyház pápája.

Nem elutasító, hanem odaadó pápa. Emberi közelséget keres, emberi kapcsolatra van szüksége. És a végsőkig szolgálni akar az Egyházban.

Az 1975-ös szentév a történelemben mindenkorra VI. Pál pápa szentévé lesz. Nagy szentév az utódok emlékezetében, mert egy nagy pápa szentévé volt: olyané, aki nagy a szolgálatban, nagy az odaadásban.

Franz König

II. RÁKÓCZI FERENC IMÁIBÓL

II. Rákóczi Ferenc, akinek az idén születése 300. évfordulóját ünnepeljük, nemcsak történelmünknek, de a magyar lelkiségnek is kiemelkedő alakja. Önletrajzi írásait (Confessiones, Mémoires) áthatja mély katolikus szemlélete. Sok vallásos elmélkedést is írt latin és francia nyelven. A korszellem és francia műveltsége folytán a janzenizmus jegyei mutatkoztak vallásosságán: befelé forduló áhítat, szigorúság a lelkiismeretvizsgálatban és az élet rendjében, az Istennel való kapcsolat Iffrai bensősége. Nagy példaképei lelki írásainak: a Soliloquia és a Vallomások Ágostona meg Kempis Tamás. De mindenekelett a Bibliából táplálkozik. Valószínűleg 1720 körül, „Vallomásai” befejezése után írta kétnyelvű kis imádságos könyvét: „Aspirationes Principis Christiani (Aspirations d'un Prince Chrétien)”. Kézirata a párizsi Bibliothèque Nationale-ban maradt fenn. 1876-ban adta ki a Vallomásokkal együtt az Akadémia „Egy keresztény fejedelem ahításai” címmel. Magyarra 1946-ban fordította Várdai Béla. Három részből áll. Az első rövid, személyes jellegű imákban mintegy